

Sandpapiret

No. 1 - Marts 2012 - 47. ÅRGANG

Bestyrelse og udvalg

Formand:

Erik Larsson
H.C. Ørstedvej 51, 3 tv.
1879 Frederiksberg C
Tlf.: 35390641
ellarsson@mail.dk

Næstformand:

Peter Søland
Folehavevej 68
2970 Hørsholm
Tlf.:45860287

Kasserer:

Leif Bitsch
Gl. Kongevej 135 A, 3.tv.
1850 Frederiksberg C.
Tlf.: 33315167 / 20705167
Træffes bedst 17-19

Veje og grøfter:

Per Larsen
Engpibervej 8, Tibirke Sand
3300 Frederiksværk
Telefon: 4871 1010

Redaktør:

Lene Fischer
Store Ryvej 11
3300 Frederiksværk
Telefon 40115084
brevtil@lenefischer.dk

Suppleant:

Annet Kønig

Revisor:

Jan Allingstrup
Revisorsuppleant:
Sten Jürs

Ramløse Sand Vejlaug:

v/ Ulla Larsen
Tlf.: 2020 6718 vejlaug@k711.dk

Sandpapiret

Annoncepriser pr. ½ år:

(gældende fra 1.7.2011)

1/1 side kr. 2000

1/2 side kr. 1250

1/4 side kr. 1000

Alle priser er excl. moms.

Udgivelser

Sandpapiret udkommer 4 gange årligt i ca. 550 eksemplarer til de ca. 500 medlemmer af Grundejerforeningen, biblioteker, offentlige myndigheder og lokale institutioner. Eftertryk er tilladt med angivelse af kilde.

Udgivelser i 2012

Marts

Maj

Juli

Oktober

Materialefrist:

1. februar

1. april

1. juni

1. september

Forside: Rønnebær i sneen, Lene Fischer

Tilmelding til nyheder på www.sandet.dk

MEDLEMSTAKST 2012

Kontingent til grundejerforeningen: kr. 300,00

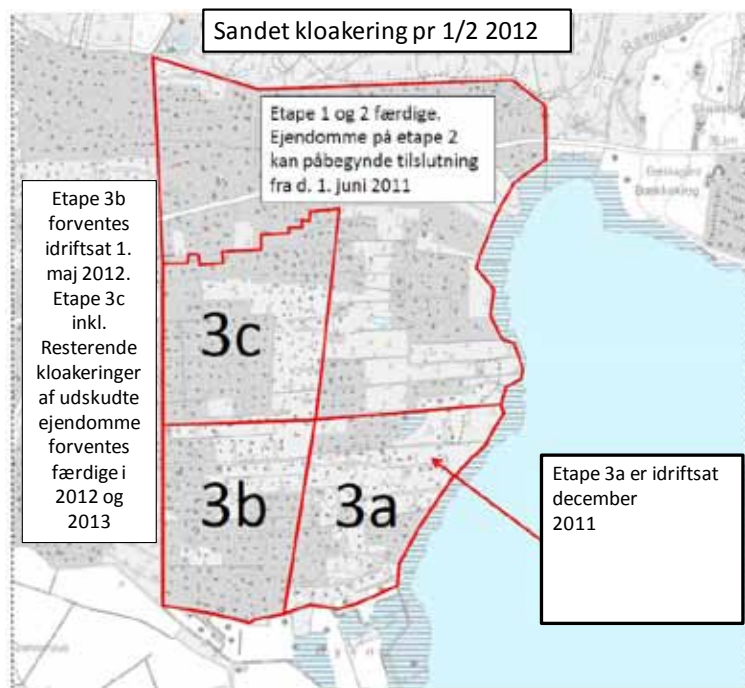
Bidrag til vedligehold af grusveje: kr. 900,00

Bidrag "Vejlauget Ramløse Sand": kr. 600,00

Gebyr ikke rettidige indbetalinger: kr. 100,00

plus morarenter, nationalbankens udlånsrente
+7 % p.a. regnet fra forfaldsdato.

Kloakering af Sandet af Erik Larsson, Formand

Status

Kloakeringen af Sandet fortsætter med fuld fart, og er langt foran den oprindelige tidsplan. Hvis der ikke bliver langvarig frost eller opstår andre forhindringer, forventer Gribvand at hele Sandet – på nær enkelte ejendomme – er sat i drift i slutningen af 2012. Etape 3A blev sat i drift i november/december 2011, og det forventes at Etape 3B vil blive sat i drift 1. maj 2012. Det tilstræbes at sætte områderne omkring de enkelte veje i drift, efterhånden som arbejdet er færdigt. Ejerne i hvert område får brev fra Gribvand A/S med oplysning om tidspunktet for idriftsættelse.

Ejendomme med et godkendt kloakanlæg som er blevet udført indenfor de sidste 5 år har haft mulighed for at vente med kloakering til den sidste etape (Etape 3c). Nu er denne etape igangsat, og Gribvand A/S vil derfor starte med besigtigelser på disse ejendomme.

Skader i forbindelse med kloakeringsarbejderne

Skader på de private ejendomme som følge af kloakeringen skal udbedres af den, der har forvoldt skaden. Så i første omgang bør man selv kontakte Barslund A/S.

Hvis dette ikke fører til et tilfredsstillende resultat, kan man kontakte COWI A/S, der fører tilsyn med projektet, eller Gribvand A/S, der er bygherre. Se nedenstående liste over kontaktpersoner med telefonnumre og e-mail.

Skader på veje og andre fælles arealer skal naturligvis også udbedres. For områdets veje er det kommunen, der som vejmyndighed har givet gravetilladelse, og derfor skal sørge for at vejene afleveres i mindst samme stand som før arbejdet gik i gang. Bestyrelsen følger de veje, som Grundejerforeningen vedligeholder, og vil opfordre medlemmerne til at gøre det samme for de veje som de selv vedligeholder. Vedrørende istandsættelsen af Store Ryvej henvises til omtalen i Sandpapiret for oktober 2011.

Barslund A/S	Tommy Nielsen	31 64 25 09	tn@barslund.as
COWI A/S	Dennis Daugård Hansen	22 62 52 64	dedh@cowi.dk
Gribvand A/S	Henning Holm	48 40 41 15	hh@gribvand.dk
Gribskov Kommune (veje)	Lene Olsen	72 49 83 27	lsols@gribskov.dk

Økonomi

Økonomien i forbindelse med kloakeringen spiller en stor rolle for mange af vores medlemmer, og vi har derfor i tidligere artikler i Sandpapiret (oktober 2009 og marts 2010) redegjort for de forskellige muligheder for lån. Vi vil lægge disse artikler ud på foreningens hjemmeside www.sandet.dk og henviser også til vejledningen om lån på kommunens hjemmeside www.gribskov.dk

Afdragsordning og henstand

Som en håndsækning til de ejere, der ikke har mulighed for at få lån af kommunen, har Gribvand A/S på opfordring fra grundejerforeningerne oprettet en henstandsordning og en afdragsordning.

Henstand med betaling af tilslutningsbidrag

Der kan gives 1 års henstand med betalingen, og regningsbeløbet bliver tilskrevet renter. Dette kræver en bankgaranti som sikkerhed. Efter et års henstand forfalder beløbet samt renterne til betaling.

Afdragsordning for tilslutningsbidrag

Gribvand kan tilbyde en afdragsordning på 18 afdragsrater. Hertil kommer renter for aftaleperioden samt et oprettelsesgebyr.

Nærmere oplysninger om disse ordninger fås ved henvendelse til :
Gribvand A/S på telefon 48 40 41 00.

Snedkeriet

TIBIRKE SAND

**BYGNINGSVEDLIGEHOEDSELSE
ALT I TØMRER- OG SNEDKERARBEJDE**

TLF. 22144151

Jeg kan tilbyde rimelige priser på...

- * LYSTHUSE * TAGPAP * BRÆNDESKURE * UDESTUER
- * TILBYGNING * KØKKENRENOVERING * TRÆGULVE
- * DØR- OG VINDUESUDSKIFTNING * MONTERINGSOPGAVER
- * GRÆSTAGE * PLANKEVÆRKER * FORSIKRINGSSKADER
- * TRÆTERRASSER * GULVBELÆGNING * ISOLERING
- * OMBYGNING * LETTERE MURERARBEJDE * TAGRENDER
- * VINDSKEDER * LEGEHUSE * MØBELRESTAURERING
- * FUGLEHUSE * BADEVÆRELSE * CARPORTE * HAVELÅGER
- * TÆPPEPÅLÆGNING * HÅNDBYGGEDE HAVEMØBLER
- * VINDUESKITNING * LÅSEUDSKIFTNING * GLASVÆV
- * LISTELOFTER * SANITETSUDSKIFTNING * SKILLERUM
- * GULVSLIBNING * RAFTEHEGN * SNEDKERARBEJDE
- * TOTAL ENTREPRISE * NEDRIVNINGER * ETERNITUDSKIFTNING
- * GÆSTEHYTTER * MALERARBEJDE * REPARATIONER O.M.A.

**ALT DETTE OG MEGET MERE GLÆDER JEG MIG
TIL AT GIVE ET TILBUD PÅ.**

**SNEDKERIET V/ PETER SONNE
BISP ABSALONSVEJ 2, TIBIRKE SAND
3300 FREDERIKSVÆRK**

www.snedkeriet.net

**Vognmandsfirmaet
Holger Frederiksen ApS**

Udlejning af:

- Containere til affald .lign
- Affald fjernes med grab
- Grus og sten leveres

Frederiksværksvej 168,
Ramløse Sand
3300 Frederiksværk

48712121

**KAJ JENSEN
ENTREPRENØR**

Al slags jordarbejde med
minigraver og rendegraver

*

Træfældning samt alt i kloakarbejde

47 74 74 29

Helsingevej 122,
3300 Frederiksværk

Går De i salgs- eller udlejningstanker

-få en forpligtende vurdering

KOM GODT VIDERE

Liseleje & Tisvildeleje

Liselejevej 60 • 3360 Liseleje
47 74 63 34

Hovedgaden 46 • 3220 Tisvildeleje
48 70 84 12

Liselejevej 60 • 3360 Liseleje • **47 74 63 34**

Købmandsgaarden

KNUD BAHR

Helsingevej 155 - 3300 Frederiksværk

Åbent alle årets 365 dage kl 9-18.30, Fredag til kl. 19.00

Nu har vi håndkøbsudsalg fra Helsing Apotek

- også receptpligtig udlevering

Hiv et træ op på Melby Overdrev

Søndag d. 15. april kl. 10.00 - 14.00

To gange årligt har Naturstyrelsen kampagnen "Hiv et træ" på Melby overdrev, den største tilbageværende hede på Sjælland.

Heden udgør et af de vigtigste fredede områder i Nordsjælland.

Naturstyrelsen Nordsjælland har de seneste år lavet et stort arbejde med at rydde for uønsket opvækst, og resultaterne er så småt ved at vise sig. Der er dog fortsat et stort arbejde tilbage, men forhåbentlig vil det lykkes at redde den sidste store hede på Sjælland. DN Halsnæs har de sidste år bidraget med offentlige trærydningsarrangementer med mange frivillige deltagere.

Mødested:

Melbylejren i Asserbo, Nyvej/Tangvej, 3660 Liseleje. Parkering i lejren.

Tilmelding er ikke nødvendig og arrangementet er gratis.

Børn i alle aldre kan være med

Arrangører: Naturstyrelsen Nordsjælland og DN Halsnæs

Lynngleje efter en hård frostvinter

Af naturvejleder Jørgen Stoltz, Silva Danica, silvadanica@msn.com

Odsherred oplevede denne vinter 14 dage med hård østenvind og barfrost. En oplevelse der har sat sine spor på mange, især stedsegrønne, planter. Lyngen er ikke gået fri og hårdest er det gået ud over den gamle, senile lyng, der i forvejen er alderssvækket. Intet er som bekendt ”skidt uden at være godt for noget” – De mange der har troet at lyngen kunne leve evigt bare de luede græs og anden opvækst væk, må nu erkende at lyngplanter skal forynges inden de går ud af sig selv.

Lyngen skal slås i løbet af vinterhalvåret

Lyngen skal nu have fred sommeren over, selvom den ser sølle ud og kun skyder lidt hist og her. Til efteråret, når saftstrømmen i planten vender og oplagres i rodnettet, er det tid til at slå lyngen. Er der tale og gammel lyng med forveddede stængler, skal den slås af helt nede ved jorden, mens yngre lyng, der har grønne stængler, kan slås i 5-8 cm højde. Det er vigtigt at alt det afslåede materiale fjernes inden foråret. Ellers vil brombær, gederams og hindbær overtage arealet.

Hvis lyngen ikke skyder næste forår

Der er en vis risiko for at den ældste lyng går helt ud, ligesom den også ville gøre af alder eller efter et voldsomt angreb af den lille lyngbladbillen. Hvis det er tilfældet, vil der være mulighed for at en masse af de lyngfrø, der ligger i jorden og kan holde spireevnen i op til 70 år, vil spire frem i stedet for.

Vær tålmodig når lyngen skal spire frem

Det tager 3-5 år før at der igen er pæne lyngplanter efter fremspiring. Får vi et tørt forår, kan det være at der slet ikke kommer spirer det år. Spirerne er ganske små det første år og kan nemt forveksles med mos. Det gør ikke noget hvis der gror sandstar i små fine rækker. De kvæler ikke lyngen, men kommer der bølget bunke, der er et tuegræs, bør det luges væk.

Hvis det hele gror til i græs

Man kan være uheldig at der spirer så meget græs frem i det tørvagtige humuslag der ligger under lyngen, at der ikke kommer noget eller nok lyng frem. I dette tilfælde (og i de tilfælde hvor der tidligere har været lyng på grunden og denne er forsvundet og der nu kun gror græs), kan man ty til en sidste udvej. Græsset og en del af den tørvagtige humusjord skrælles / graves af, så man næsten kun har den rene sandbund tilbage. Der skal dog også være lidt af det frøholdige humusjord tilbage. Herefter er der skabt de ideelle betingelser for et varigt lyngdække igen, hvis man vel at bemærke fremover husker af slå sin lyng med jævne mellemrum inden den når at blive for gammel. Med for gammel mener jeg, at stænglerne ikke må nå at blive så forveddede at de knækker, når man går i lyngen.

God arbejdslyst!

Afsvedet lyng og revling efter 2 ugers barfrost med hård vindstyrke

Afskrælning af lyng- og græstørv til synligt sand

Bemærk at det kun er det øverste af planten her, der er afsvedet.

Afskrælning med maskine kan anbefales, hvis det er større partier det drejer sig om.

Genvækst efter slåning men i konkurrence med græsset bølget bunke

Fin fremspiring efter afskrælning af lyng- og græstørv.

LIVET I ARRESØ

Af Thomas Vikstrøm, Dyrevænget 14

I december i fjor opfordrede bestyrelsen mig til ”at hoppe ud i vores sø”. ”Hvad er der af liv i søen?”, spurgte de. ”Det kan godt være, jeg skulle forsøge mig med søen”, svarede jeg, ”men det bliver lidt af en udfordring, for dels kender jeg ikke meget til livet i den jeg har fx aldrig fisket i den eller sejlet på den (kun én tur med Frederikke), dels er noget af den smule, jeg ved om søen, netop at den er temmelig livløs, da den jo er kendt som én af landets allerstærkest forurenede søer! Men det forhold kan man jo også spinde en ende over.....” Sådan lød mit svar til bestyrelsen, og det er så hermed også blevet indledningen på dette indlæg om Arresø i Sandpapiret.

Først må det være på sin plads at få nogle **fakta om Arresø** på plads:

- Arresø er Danmarks største sø på 39,87 kvadratkilometer
- Middeldybden er 3,1 meter, og den største dybde 5,6 meter
- Søens vandspejl ligger 4 meter over havet
- Søen ejes af Miljøministeriet
- Søen har afløb til Roskilde Fjord gennem Arresø Kanal i Frederiksværk
- Der er en lang række tilløb til Arresø, hvoraf Pøleåen er det vigtigste. Hertil kommer (med uret) Æbelholt Å, Lyngby Å, Ryå, Ramløse Å (også kaldet Ellemose Å) og Amedrup Å, som har tilløb fra Helsingør Rensningsanlæg
- Arresø var oprindeligt en fjordarm fra Kattegat. For 2-3000 år siden blev søen fersk, da det flade land nord-vest for søen gradvis hævede sig efter sidste istid
- Søen er i langsom bedring efter årtiers stærk forurening med især spildevand fra Hillerød by gennem Pøleå (nu stærkt begrænset) og med udsivende gødningsstoffer fra det omgivende landbrug, men også med udsivning fra sommerhusområder som fx Sandet – indtil kloakeringen.

Vand- og sumplanter

Vandplanter er grundlaget for det øvrige liv i en sø, da de forsyner søvandet med ilt. Pga. Arresøs uklare vand huser søen imidlertid ikke mange egentlige vandplanter.

I kanalerne ved Lærkevængets marina kan man dog finde spændende arter som almindelig blæserod, tornfrøet hornblad, frøbid, vandpeberrod og brudelys (*billede tv*) samt en mindre spændende art som den forvildede akvarieplante vandpest. Andre steder ved søbredden findes gul åkande (*billede th*).

M A U T. K L O A K M E S T E R

Støbearbejde · Kloak · Rydning af grunde
Flisearbejde · Træfældning · Bortkørsel

v/ Ole Magnussen

Tlf. 48 71 29 91 · Mobil 40 33 59 91 · Fax 48 71 10 91
Frederiksværkvej 179 · 3300 Frederiksværk

Nu er det tid til vedligeholdelse af huset!

Maleren og tømreren er klar til gratis og uforpligtende eftersyn
og efterfølgende uforpligtende tilbud.

VI UDFØRER bl.a.:

- Til- og ombygninger
- Forsikningsarbejde
- Vinduer & døre
- Køkkener
- Nye gulve
- Hejst & Terrasser
- Vinduesrammer
- Snedkerarbejde
- Maskinarbejde

MALEREN I FREDERIKSVÆRK er en del af tømrermester Egon Bech som begge ejes af Michael Bech. Vi har et team af dygtige og veluddannede medarbejdere, som udfører alt indenfor malerarbejde, udvendigt som indvendigt. Vi udfører ligeledes arbejde, hvor kunden også kan deltage, hvor vi for eksempel spartler og kunden selv maler, der er mange muligheder.

EGON BECH har eksisteret i mere end 40 år. Vi har gennem de mange år specialiseret os i reparation og vedligeholdelse samt til- og ombygninger. Vi har et team af dygtige og veluddannede medarbejdere. Vi har eget maskinværksted, hvor vi udfører vinduesrammer på mål - specielle lister og beklædningsbrædder, som ikke kan købes mere.

Vi sørger for alle håndværksfag, således at kunden kun behøver ringe et sted. Fælles for begge virksomheder er mottoet: "Vi er tilfredse, når kunden er tilfreds".

Maleren i Frederiksværk ApS
Krudtværksalleen 19
3300 Frederiksværk
Tlf.: 47 72 20 60
Tlf.: 47 76 03 60
Fax: 47 72 33 14
E-mail: maler@e-bech.dk

Egon Bech A/S
Krudtværksalleen 21B
3300 Frederiksværk
Tlf.: 47 72 20 60
Fax: 47 72 33 14
E-mail: toemrermester@e-bech.dk

Af de nævnte arter udmærker blærerod-slægten sig ved at være den ene af Danmarks tre planteslægter af kødædende planter (de andre er soldug og vibefedt). Blærerod fanger sit næringstilskud i form af smådyr i små blærer som sidder i mængder mellem plantens trådformede blade.

Hornblad er specielt ved et stort indhold af hornstof (keratin), der gør, at plantens skud holder sig stive, hvis man trækker dem op af vandet, i modsætning til andre vandplanter, der klasker sammen, når de kommer oven vande.

Frøbid ligner en miniature-åkande og har hvide, tretallige blomster. Vandpeberrod og brudelys er sumpplanter, der vokser på bredden og i rørsumpen. Førstnævnte har mængder af små, knaldgule blomster i forsommeren, mens sidstnævnte er kendt som en af vores smukkeste blomsterplanter med en stor skærm af hvide til lyserøde kroner øverst på en lang stængel. Den blomstrer hele sommeren.

Gul Iris

Vandpeberrod

Søens rørsump er veludviklet; den er domineret af den store græsart tagrør, populært (og fejlagtigt) kaldet "siv", en art der ligefrem gavnes af næringsstofforurening. Arresø's rørsump er kendt som én af Østdanmarks største af slagsen, og den udnyttes kommercielt af Naturstyrelsen, som afhøster forskellige dele af rørsumpen på skift og sælger rørene til tækkefirmaer.

I rørsumpen har tagrør selskab af bl.a. den flotte gul iris og af kær-svinemælk, én af landets højeste urter.

Mikroalger (planteplankton)

Pga. forureningen har søens samfund af mikroskopiske alger (planteplankton) i årtier været artsfattigt, domineret af ganske få arter og tilpasset stor næringsrigdom. De senere år er der imidlertid sket en mærkbar ændring, således at søen har udviklet sig fra at huse 55-70 arter i 1985-91 over 76-99 arter i 1995-99 til et mangfoldigt, men dog stadig næringstolerant, samfund med 114-155 arter i 2000'erne. Grønalger, der decideret har farvet Arresø i årevis, har haft langt mindre betydning siden 1996.

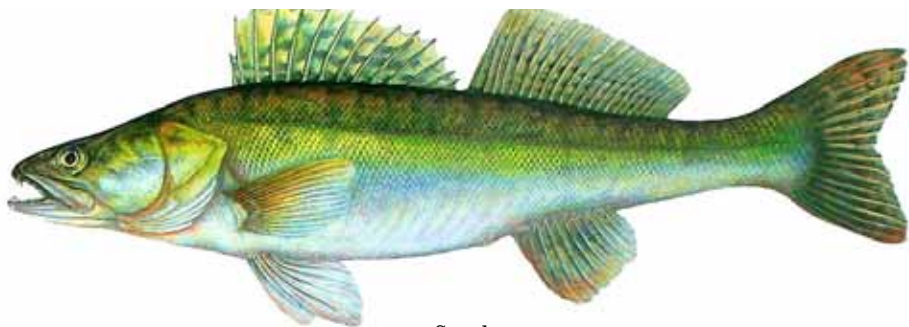
Fisk

Modsat hvad mange tror, er en række fisk nogle af de sidste der giver op over for vandforurening, og derfor er der stadig mange fisk også i Arresø, dog mest småfisk, som lever af bl.a. alger, da store rovfisk har svært ved at finde deres bytte i uklart vand.

Arresø huser således store bestande af skalle, brasen, sandart og ål. Af andre fisk kan nævnes gedde, aborre, løje, rudskalle og hork, og søen er tillige én af de få kendte lokaliteter for de sjældne arter grundling og rimte.

Sandarten, som blev udsat i 1927, er en særdeles fin spisefisk. Den er kendt for at have en meget svingende bestandsstørrelse; 1996 og 1997 var således særdeles gode yngelår for sandarten. Fiskene har siden vokset sig store, og i 2001 blev det anslået at 24 % af fiskemassen udgjordes af sandart, kun overgået af skalle og brasen.

For sidstnævnte art er bestandsstørrelsen i Arresø blevet bedømt til intet mindre end 100 millioner stk.! Men hvor arten er kendt for at kunne veje op til seks kilo, er gennemsnitsvægten i Arresø blot 50 gram. Der er kun få af de naturlige rovfisk gedder og aborrer, da de som nævnt klarer sig dårlig i det uigennemsigtige vand. Fiskeriet er bortforpagtet til erhvervsfiskeri, og foruden sandart og skidtfisk (brasen m.m.) fanges der en del ål.

Sandart

Fugle

Arresøs fugleliv er rigt, og søen er udpeget som et fuglebeskyttelsesområde efter EU's fuglebeskyttelsesdirektiv. Pga. forureningen er det primært fiskeædende fugle, der findes i Arresø, mens det er småt med udprægede vandplanteædere som knopsvane, blichøne og taffeland.

På næste side ses de seneste års maksimumstal for rastende fugle i søen, heraf mange ganske imponerende, og bemærk at der netop er tale om fiskeædende fugle

Art	Maksimumforekomst	Dato
Troldand	5005	2008-02-10
Hvinand	1300	2006-12-10
Lille Skallesluger	240	2009-01-01
Stor Skallesluger	5950	2009-01-01
Fiskeørn	7	2009-08-29
Hættemåge	1000	2009-12-04
Fjordterne	68	2009-08-29

Pattedyr

Ikke mange pattedyr er knyttet til Arresø, men nævnes skal vandflagermusen, som om aftenen i sommerhalvåret kan ses på insektjagt laver over vandoverfladen, bæveren, som siden efteråret 2009 er blevet udsat i tre omgange, men som fortrinsvis ses (med megen tålmodighed!) i de omgivende moser og endelig minken, et undsluppet rovdyr af mærfamilien, som lever i tilknytning til vand og er en stor plage for vilde fugle og gnavere overalt i landet.

Bæver i Arresøen Foto: Jørn Haaning

Kilder

- Fakta & alger: Frederiksborg Amt, <http://www.fa.dk/teknil/miljo/Vandkvalitet/soewebHome/Arresø.HTM>
- Fisk: Naturstyrelsen, <http://www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Beskrivelser/Hovedstaden/Arresoe/> samt A. Nørrevang & J. Lundø (red.) 1980: Danmarks Natur, bd. 5: Søerne. - Gyldendal
- Fugle: Dansk Ornitologisk Forening, <http://www.dofbasen.dk/IBA/nyt.php?lokid=106>
- Øvrigt: Forfatteren

TØMRERFIRMAET

JACOB RANDSKOV ApS

Udlejning af affugter

Klostervænget 2, 3360 Liseleje

Tlf. 20 32 70 14 Fax. 47 74 70 14

randskov@kabelmail.dk

Tømreren på Sandet

Tømrermester Jørgen Krogager
Store Ryvej 67, Tibirke Sand
3300 Frederiksværk
tlf. 23 96 98 55

- Nybygninger
- Ombygninger
- Reparationer

Ring og få et tilbud

VVS KRAFT

Ivan J. Jensen, aut. vvs-installatør & kloakmester

- Vi udfører alt i VVS arbejde: • Blik • Sanitet • Badeværelser
- Alternativ energi • Gas/olie/fjernvarme
 - Butiksudstilling • Brugskunst

47 760 666 **VVS KRAFT**

Nørregade 59 · 3300 Frederiksværk · vvskraft.dk

Varmesmeden i Asserbo ApS

Din lokale vvs-installatør

Vi leverer:

- Alt i VVS arbejde
- Kvalitetsprodukter
- Totalløsninger
- Samarbejde med lokale håndværkere
- Renovering af badeværelse
- Frostsikring af sommerhus
- Genåbning af vand
- Kvalitet til tiden

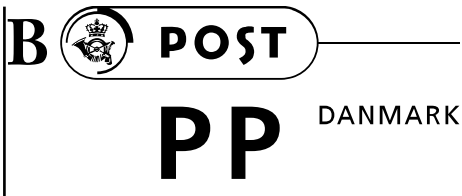
Varmesmeden i Asserbo

Møllevangsvej 25
3300 Frederiksværk

T: 4774 5577

M: 4020 2077

E-mail: varmesmeden@mail.dk

Maskinel Magasinpost
ID nr. 47589 / Sandpapiret

Afsender:
G/F På Sandet
Gl. Kongevej 135 A, 3. tv.
1850 Frederiksberg C.